

HUR BYGGER VI SOCIALT HÅLLBART?

Karl de Fine Licht

Stefan Molnar

Urban lunch time 200128



OM OSS

- Karl de Fine Licht
 - Doktor i praktisk filosofi
 - Lärare och forskare, Chalmers
- Stefan Molnar
 - Doktorand, Chalmers
 - Forskare, RISE



CHALMERS
UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

SOCIAL HÅLLBARHET I FORSKNING OCH POLICY



PROBLEMET: VAD ÄR SOCIAL HÅLLBARHET I PRAKTIKEN?

“Vi lämnade in till en markanvisningstävling där kommunen ställde krav på social hållbarhet. När vi fick 'nej' blev det tydligt att vi hade helt olika tolkningar av begreppet”

Fastighetsutvecklare, 2016



Projektets genomförande

Byggarbetsplats



Skyddshjälm
måste användas



Skyddsskor
måste användas



Använd personlig
skyddsutrustning



Obehöriga
äga ej tillträde



Hängande
last



Gasflaskor
förs i säkerhet
vid brandfara



Farlig elektrisk
spänning

Generella säkerhetsföreskrifter

Bevakare:
Arbetsplatser på byggarbetsplatser
ska vara utmärkt och tydligt
märkt med säkerhetsföreskrifter
som finns inom området och
vara tydligt utmärkt.

Ansvarig arbetsledare ansvarar
för säkerheten i samråd med
styrelsen.

Vid nöd: Ring 112

STUDIER AV URBANT SOCIAL HÅLLBARHETSARBETE



NÅGRA TENDENSER

- Känner att man "chansar" om byggd miljöns effekter: samband tas för givna
- Glapp mellan skeden: plan-genomförande-förvaltning
- Glapp mellan professioner: brist på samtal
- Olika språk
- Skiftande förståelser och värderingar som inte kommer upp till ytan
- Enskilda "aspekter" av social hållbarhet (ex hälsa eller tillgänglighet) är beroende av att det finns "talespersoner" på plats


DOKUMENTSTUDIER

Mistra Urban Futures Reports
2019:1

MISTRA
**URBAN
FUTURES**

Rätt verktyg för jobbet?

En översikt över verktyg för social
hållbarhetsanalys i städer



Anno Eken
Josefine Magnusson
Anna Hildesson
Stefan Molnar
Karl De Fina Licht

C **RI**
M **SE**

Blue space and quality of life: a qualitative review of what has been done thus far

Introduction

This is a qualitative review of the existing literature which considers the relation between blue space and quality of life. The aim is to examine the field of blue space related to quality of life and human well-being, specifically in regards to what is called "urban blue". That is; blue space which appears in an urban environment.

Quality of life, more commonly addressed in the literature as "human well-being", has been proved to have a positive relation to the presence of and access to green space. The literature on green space is substantial, though the studies regarding its relation to quality of life often lack an understanding of how the definition and operationalization of the term can affect the results. This has been shown in a previous review, conducted by the authors.

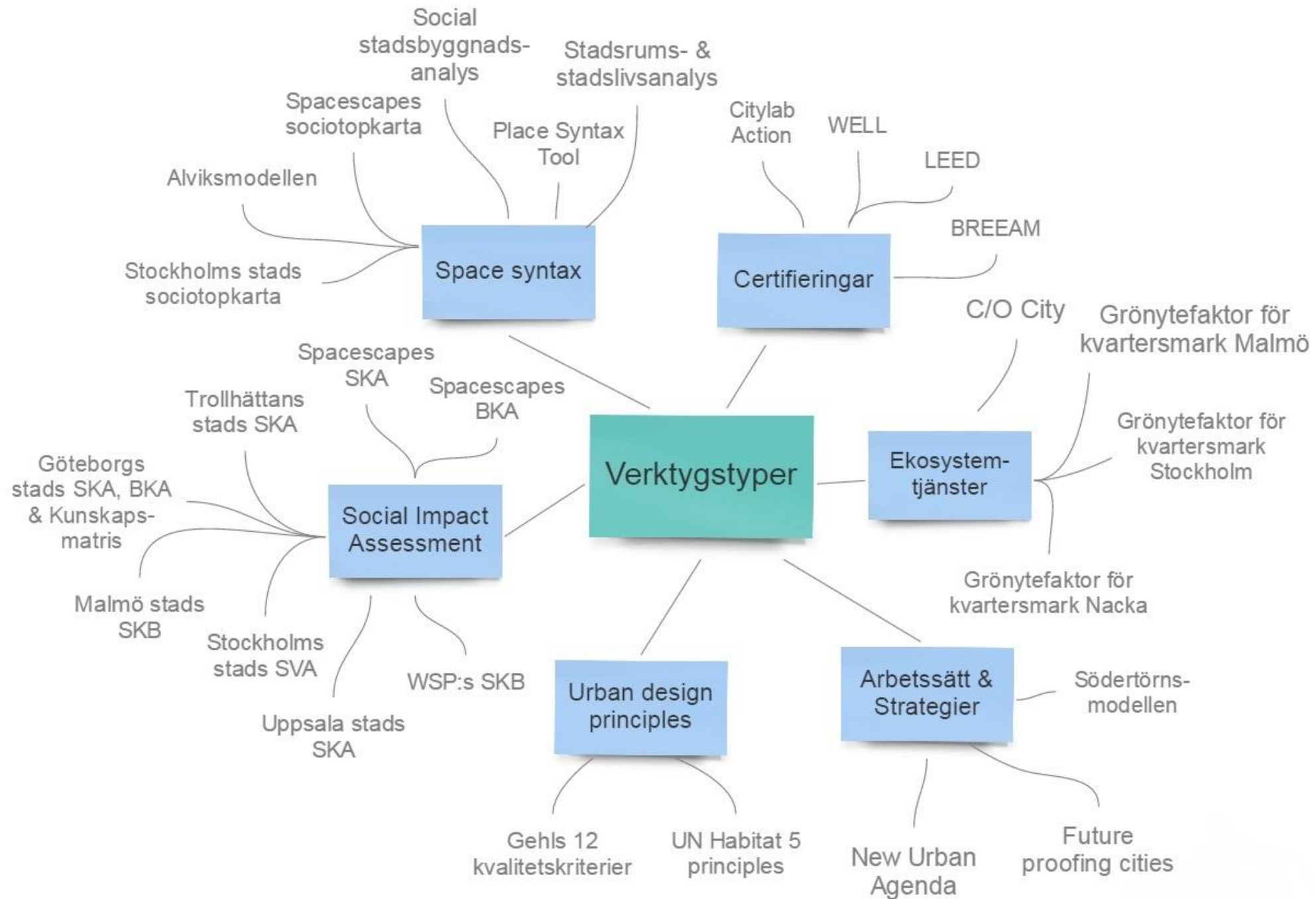
The previous review concluded that a lack of understanding about quality of life can compromise the quality of the comparative studies in the field as well as the possibility to establish well founded conclusions. The most common theoretical perspective on quality of life was shown to be the hedonistic approach. Beside this, approaches to the concept include desire-based theory and objective pluralism, measured separately or integrated in a combined measure. Our interpretations of theoretical approach to the concept of quality of life and/or well-being in the articles reviewed are mainly based on measures and categorizations used.

The objectives of this review are therefore to structure the current research on well-being and blue space and to present it in relation to its perspective on quality of life. Triangulation of the studies and conclusions regarding the causal relationship will be discussed.

Method

Two different search engines were used: Google scholar and the University of Gothenburg search engine UB Supersök. Well-being has been identified as the most commonly used term to address

1



NÅGRA SLUTSATSER OM EXISTERANDE VERKTYG

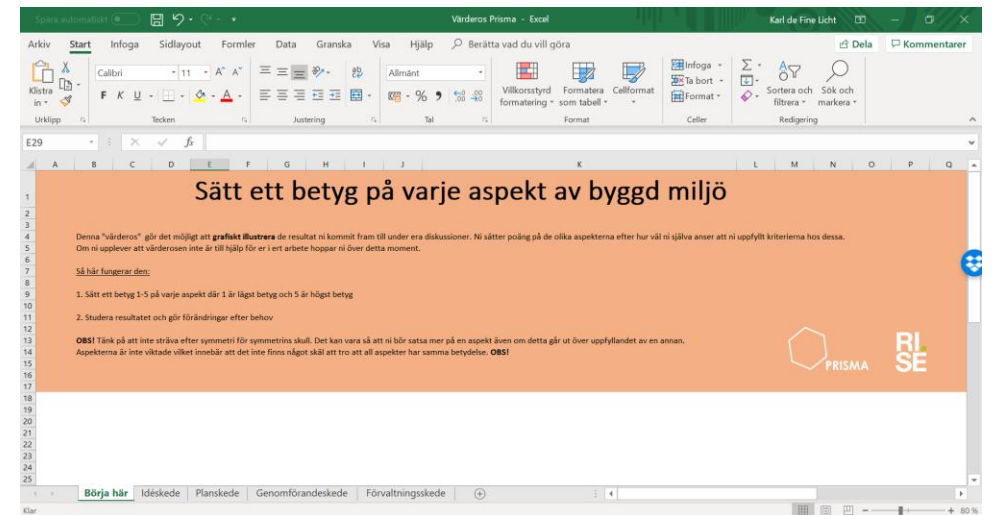
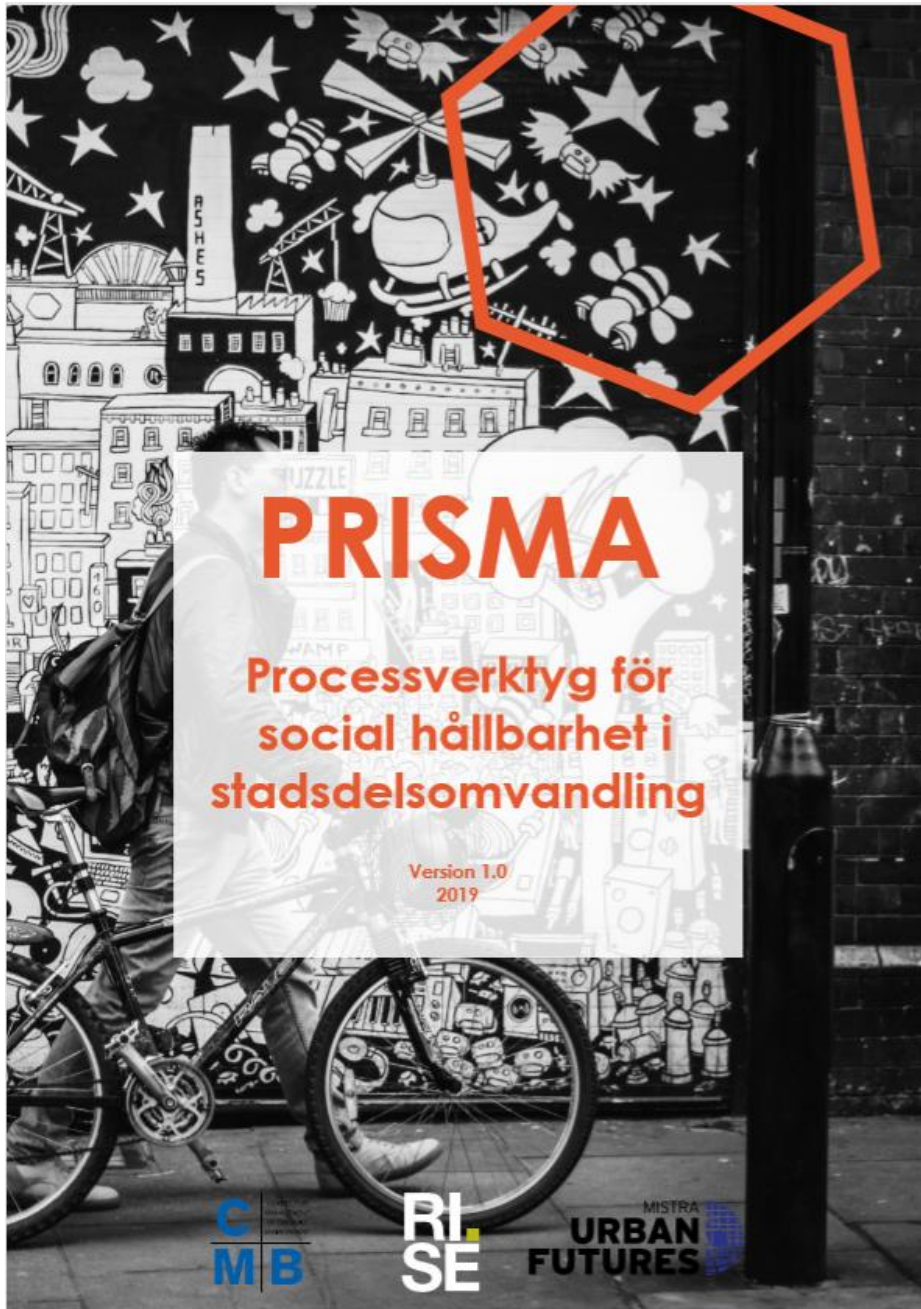
- Ej helhetsperspektiv på social hållbarhet: fokuserar på enskilda värden eller aspekter av byggd miljö
- Fokus: enstaka skeden i processen
- Antingen väldigt öppna eller låsta (specifika mått)
- Litet intresse för målkonflikter
- Inget eller otydligt forskningsunderlag
- Storstadsfokus

EN LUCKA TRÄDDE FRAM

- Flexibelt och inte så resurskrävande
- Åskådliggöra forskning
- Helhetsperspektiv på social hållbarhet- ej bara ett värde
- Lyfter upp motsatta perspektiv och värden till ytan
- Processperspektiv: ansvarsfördelning, genomförande och uthållighet
- Grunda för ett gemensamt språk, dialog och kompromisser: vad kan social hållbarhet vara i detta fall?

VI UTVECKLADE VERKTYGET I FLERA STEG





Innehåll

DOKUMENTATION
AV ANVÄNDNING
OCH ANVÄNDARE

8 ASPEKTER AV BYGGD
MILJÖ & 4 SKEDEN

SAMMANTAGEN
BEDÖMNING

MÅLKONFLIKT-
HANTERING

Om PRISMA 4

Uppgifter 6

Gårdar och torg 8

Service 13

Kulturvärden 18

Grönska och rekreation 23

Ljud och luft 28

Ljus 33

Bebyggelse, boende och täthet 38

Mobilitet 43

Sammantagen bedömning: Idéskede 48

Sammantagen bedömning: Planskede 49

Sammantagen bedömning: Genomförandeskede 50

Sammantagen bedömning: Förvaltningskede 51

Vägledning för hantering av målkonflikter 52

Referenser 56

Mer om utformningen och framtagandet av PRISMA 63

Uppgifter

Datum	Namn på deltagare	Organisation(er)	Plats(er) och fas	Övriga anteckningar

”Det är inte alltid lätt att förstå vilka som har varit med i en process, vem som har tagit beslut, varför och när”

Hållbarhetsstrateg, år 2017



Uppgifter

Datum	Namn på deltagare	Organisation(er)	Plats(er) och fas	Övriga anteckningar
5 sept 2017	Anna J, Peter S, Reza P, Janos M	kommunen (SBF, TF), fastighetsutvecklare Fastighet AB	Kvarteret Stadsmuren, planskede	I Folkets hus
8 sept 2017	Anna J, Peter S, Reza P, Janos M, Pernilla A-S, Sofia L	kommunen (SBF, TF, MF, LFF), fastighetsutvecklare Fastighet AB, BRF Stadsmuren	Kvarteret Stadsmuren, planskede	I Folkets hus
13 feb 2018	Sofia L, Reza P, Heiti A, Peter H, Anne-Charlotte H, Karl P	kommunen (SBF, TF, FoF), fastighetsutvecklare AB, BRF Stadsmuren, fastighetsägare Stadsmuren, BonBon Arkitekter, Berzéus arkitekter	Kvarteret Stadsmuren + Stadsparken, genomförandeskede	I kommunhuset
19 jan 2019	Heiti A, Peter H, Anne-Charlotte H, Karl P, Sofia L	kommunen (SBF, TF, FoF), fastighetsutvecklare AB, BRF Stadsmuren, fastighetsägare Stadsmuren, BonBon Arkitekter, Berzéus arkitekter	Kvarteret Stadsmuren + Stadsparken, genomförandeskede	Färgedalen konferenscenter

FORSKNINGS-SAMMANSTÄLLNING



Gårdar och torg

- Gårdar och torg där personer möts, bygger relationer till varandra och utövar gemensamma aktiviteter tenderar att få människor att må bättre [5]. Rätt utformade sittplatser och gångstigar samt attraktioner som drar människor till sig - så som fontäner, konst och utställningar- kan vara sätt att uppnå detta. Detsamma gäller saker som aktiverar människor, så som lekutrustning, spel, odling och kommers.
- Högre antal människor i det offentliga rummet tenderar att ge mer trygghet och lägre brottslighet, framförallt om en betydande del av människorna tillhör grannskapet. Om miljöerna däremot i första hand utgör genomfartsleder tenderar det att få motsatt effekt [23; 30; 41].
- Vi människor tenderar att må bättre av att vistas utomhus. Utomhusvistelse kan bland annat stimuleras genom sittplatser, belysning samt skydd mot sol, vind och regn. Möjlighet till konsumtion av exempelvis kultur, mat och dryck är andra viktiga faktorer, liksom förutsättningar för lek, spel, idrott samt eget skapande. För att stimulera utomhusvistelse behöver gårdar och torg också upplevas som trygga, vilket kan uppnås genom att de är välskötta och rena samt erbjuder god överblick, tydliga flyktvägar och frånvaro av utrymmen där potentiella förövare kan gömma sig [4; 30; 60; 59; 61; 70].
- Miljöer som är privata, halvprivata eller halvoffentliga tenderar att ge större trygghet och säkerhet för användarna, vilket i sin tur hänger ihop med platsfyllighet och gemenskapskänsla [22, 92]. Det senare kan uppnås om folk stimuleras till att spendera tid på platsen och umgås med andra människor, samt av gemensamt ägande [72; 55]. Gemenskapskänsla stärks även om miljöerna, såsom gårdar, är så pass stora och rymliga att de uppmuntrar användning [92].
- En plats blir mer tillgänglig och användbar för människor med olika bakgrund om den är lätt att ta sig till och orientera sig inom, erbjuder ett varierat innehåll samt går att använda och anpassa efter behov [57].

Gårdar och torg

Idéskede

Planskede

Genomförandeskede

Förvaltningskede

Bedömningskriterierna berör:

- Förmågan att stimulera utomhusvistelse under olika tider på dygnet och året
- Balansen mellan lokalt liv och genomflöde av människor
- Lättskötthet och utdåligthet över tid
- Förmågan att generera nya bekantskaper, inte minst mellan personer med olika bakgrund
- Närvaron av flyktvägar och frånvaron av platser där förövare kan gömma sig
- Tillgänglighet och användbarhet för olika grupper och aktiviteter

Hur står sig gårdar och torg och hur kan de förbättras?

Vilka målkonflikter i utformningen av gårdar och torg kan ni identifiera och hur kan dessa lösas?

Vem ska ansvara för respektive förbättringsförslag och hur ska genomförande och drift finansieras?

ANALYS-SIDA



FORSKNINGSSAMMANSTÄLLNING: EN FÖR VARJE ASPEKT AV BYGGD MILJÖ

- Lätt att ta till sig
- Relevant för olika platser
- Kompletterar "lokal" expertis
- Mer jämlik kunskapsbas mellan deltagare
- Minskar risken att frågor inte kommer med
- Täcker en rad olika vanliga "värden" som social hållbarhet består av

Gårdar och torg

- Gårdar och torg där personer möts, bygger relationer till varandra och utövar gemensamma aktiviteter tenderar att få människor att må bättre (5). Rätt utformade sittplatser och gångstigar samt attraktioner som drar människor till sig - så som fontäner, konst och utställningar- kan vara sätt att uppnå detta. Detsamma gäller saker som aktiverar människor; så som lekutrustning, spel, odling och kommers.
- Högre antal människor i det offentliga rummet tenderar att ge mer trygghet och lägre brottslighet, framförallt om en betydande del av människorna tillhör grannskapet. Om miljöerna däremot i första hand utgör genomfartsleder tenderar det att få motsatt effekt (23; 30; 41).
- Vi människor tenderar att må bättre av att vistas utomhus. Utomhusvistelse kan bland annat stimuleras genom sittplatser, belysning samt skydd mot sol,

VARJE ASPEKT AV BYGGD MILJÖ HAR FYRA ANALYSSIDOR: EN FÖR VARJE SKEDE



**Gårdar
och torg**

Idéskede

Planskede




Genomförandeskede

Förvaltningskede

VARJE ANALYSSIDA INNEHÅLLER BEDÖMNINGSKRITERIER

Bedömningskriterierna berör:

- Förmågan att stimulera utomhusvistelse under olika tider på dygnet och året
- Balansen mellan lokalt liv och genomflöde av människor
- Lättskötthet och uthållighet över tid
- Förmågan att generera nya bekantskaper, inte minst mellan personer med olika bakgrund
- Närvaron av flyktvägar och frånvaron av platser där förövare kan gömma sig
- Tillgänglighet och användbarhet för olika grupper och aktiviteter



För att mått och indikatorer ska komma till användning i praktiken behöver de utformas på lokal nivå. Om generiska indikatorer och mått är för detaljerat utformade blir de lätt "hyllvärmare" (Innes & Booher, 2000)

FÖR VARJE ANALYSSIDA FINNS EN BEDÖMNINGSFRÅGA

Tvingas tänka på de många olika "värden" social hållbarhetsbegreppet innefattar

Hur står sig gårdar och torg och hur kan de förbättras?



Hur står sig gårdar och torg och hur kan de förbättras

"Det ska gå att skriva och spara direkt i datorn. Använder man utskrivna papper eller post-its är det lätt att analysen hamnar i någonstans. Sedan slutar personen och man ser aldrig papprena igen"

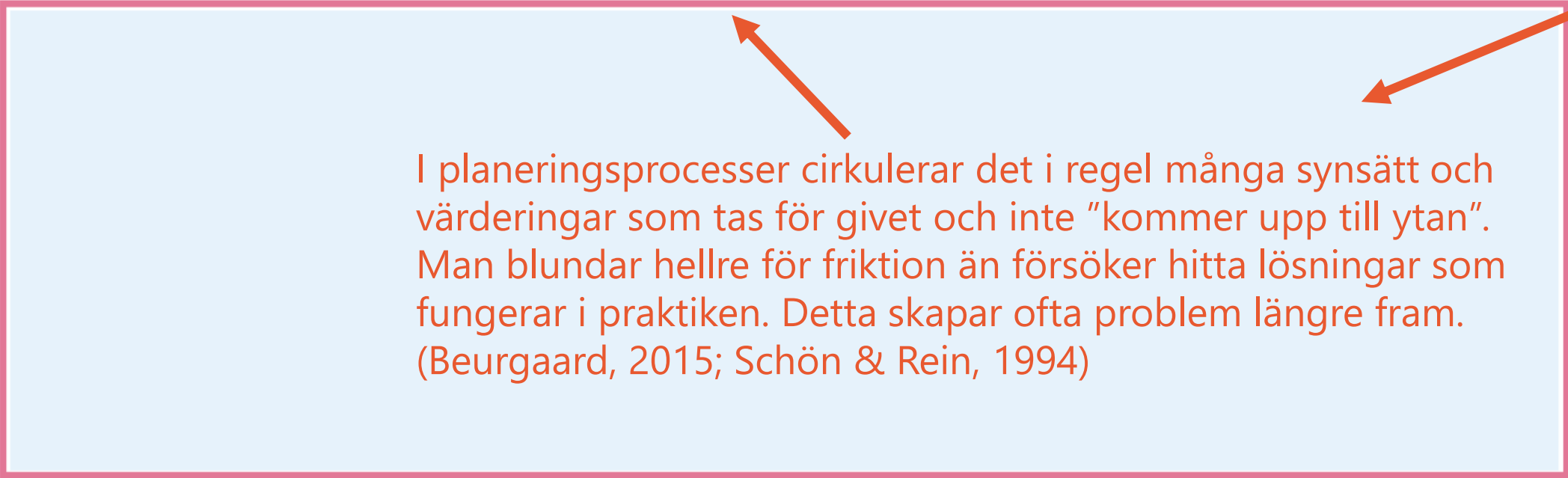
Planarkitekt, år 2018

Vilka målkriterier i utformningen av gårdar och torg kan ni identifiera och hur kan dessa läggas?

FÖR VARJE ANALYSSIDA FINNS EN FRÅGA OM MÅLKONFLIKTER

Vilka målkonflikter i utformningen av gårdar och torg kan ni identifiera och hur kan dessa lösas?

Tvingas tänka på de aspekter av social hållbarhet som berör fördelning och rättvisa



I planeringsprocesser cirkulerar det i regel många synsätt och värderingar som tas för givet och inte "kommer upp till ytan". Man blundar hellre för friktion än försöker hitta lösningar som fungerar i praktiken. Detta skapar ofta problem längre fram. (Beurgaard, 2015; Schön & Rein, 1994)

Vilka målkonflikter i utformningen av gårdar och torg kan ni identifiera och hur kan dessa lösas?

FÖR VARJE ANALYSSIDA FINNS EN FRÅGA OM GENOMFÖRANDE

Tvingas tänka på
den dimension
av social
hållbarhet som
berör uthållighet
över tid

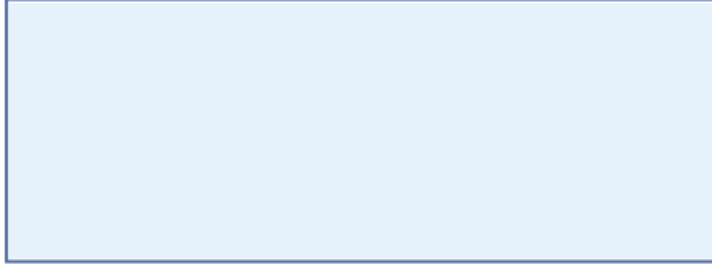
Vem ska ansvara för respektive förbättringsförslag och hur ska genomförande och drift finansieras?



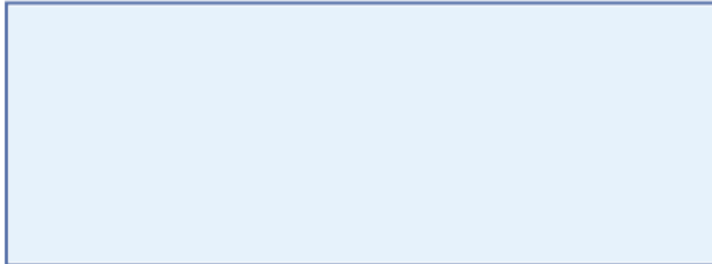
I slutet tvingas man
väga de olika
aspekterna av byggd
miljö mot varandra

Sammanlaggen
bedömning:
Idéskede

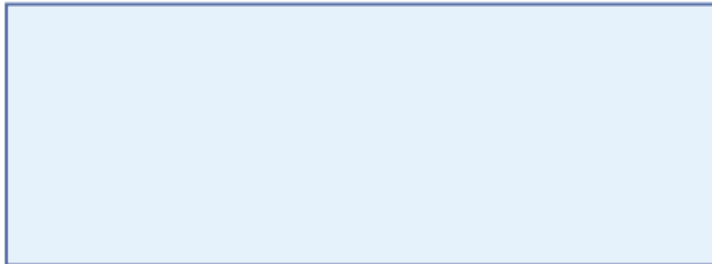
När ni nu ser till samtliga aspekter, hur står sig förslaget ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och vilka åtgärder bör prioriteras?



Vilka målkonflikter har identifierats inom och mellan olika aspekter av byggd miljö, och hur kan de lösas?



Vem ska ansvara för respektive förbättringsförslag och hur ska resursfördelningen se ut?



SAMLAT SOCIAL HÅLLBARHETSPERSPEKTIV



När ni nu ser till samtliga aspekter, hur står sig förslaget ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och vilka åtgärder bör prioriteras?

A large, empty rectangular box with a light blue background and a dark blue border, intended for a response or discussion.

MÅLKONFLIKTER

Vilka målkonflikter har identifierats inom och mellan olika aspekter av byggd miljö, och hur kan de lösas?

ANSVAR OCH RESURSSÄTTNING

Vem ska ansvara för respektive förbättringsförslag och hur ska resurssättningen se ut?

Vägledning för hantering av målkonflikter

När ni stöter på målkonflikter under användandet av PRISMA som ni inte vet hur ni ska hantera, kan ni förhoppningsvis komma fram till ett acceptabelt sätt att hantera denna på genom att i tur och ordning besvara nedanstående sju frågeställningar. Om ni ger ett jakande svar på den första frågeställningen så har ni löst konflikten och behöver inte gå vidare till nästa frågeställning. Om ni däremot ger ett nekande svar på den första frågeställningen fortsätter ni till nästa och besvarar denna. Ni fortsätter att besvara frågeställningarna en efter en tills ni kommer till en fråga som får ett jakande svar vilket innebär att ni har hittat ett sätt att hantera målkonflikten som fungerar för er.

1. Lyft blicken!

Fråga: Om ni för en stund lyfter blicken från den plats som är fokus för er analys och även betraktar omkringliggande områden, försvinner målkonflikten då?

Exempel: Det är vanligt att målkonflikter uppstår mellan att till exempel bygga tätt och att ha tillgång till grönområden. Ibland kan denna upplevelse av konflikt mildras genom att undersöka om det ligger några grönområden tillräckligt nära som kan kompensera för att det aktuella området inte har några sådana. Därmed kanske ni inser att målkonflikten inte är lika allvarlig som ni först har tänkt.

2. Alternativa insatser

Bakgrund: Understryt mer igen om det finns några alternativa sätt att utforma platsen på som kan mildra eller upphäva målkonflikten.

Fråga: Finns det några alternativa insatser ni kan genomföra på platsen som ni ännu inte har övervägt eller som ni kan överväga igen (och som kan mildra målkonflikten)?

Exempel:

- En vanlig konfliktlinje är den mellan att bygga en tät respektive en grön stad. Här kan en avsaknad av grönytor i vissa fall kompenseras med gröna ytor på tak och fasader, vilket kan mildra den upplevda målkonflikten.
- En annan vanlig konfliktlinje är den mellan målen att ha en stad med stora flöden av människor och att minimera brottsligheten. Detta eftersom stora flöden av människor kan leda till en ökning av vissa typer av brott. Tendensen till ökat kriminellt beteende kan dock motverkas med hjälp av ett starkt grannskap med människor som känner ägandeskap för platsen och håller den under uppsikt, samt borttagande av "mellanrum" där brottslighet frodas. På detta sätt kan även denna målkonflikt mildras.

3. Gynna de sämst ställda

Bakgrund: Om ni svarar nej på de första två frågorna och därmed inte lyckas upplösa målkonflikten behöver en prioritering göras om vilka av de motsatta målen som är viktigast. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv ska behoven hos de sämst ställda prioriteras, exempelvis vad gäller deras hälsa, lycka, sociala relationer, sysselsättning, livstillfredsställelse och personliga utveckling. Personer som i dagens svenska tätorter ofta kan betraktas som tillhörande de sämst ställda är de med låg socioekonomisk status, med funktionsvariationer som exempelvis minskar deras mobilitet, barn och äldre samt långtidsarbetslösa - bara för att ge några exempel.

Fråga: Finns det något alternativ för utformningen av platsen som innebär att de sämst ställda får det bättre än i övriga alternativ, utan att detta alternativ har en stor negativ inverkan på övriga grupper?

Exempel: Vid nybyggnation i de centrala delarna av svenska städer kan det finnas en konfliktlinje mellan att å ena sidan bevara och utveckla gröna ytor för att de boende ska få det bättre och att å andra sidan bygga nya billiga hyresrätter som möjliggör för bland annat låginkomsttagare att bo centralt i närheten till många arbetstillfällen. I de fall där de som redan bor i närheten har en hög socioekonomisk status kan det, allt annat lika, vara rimligt att prioritera alternativet då billiga hyresrätter byggs. Detta då de med låg socioekonomisk status har större behov än de med hög socioekonomisk status samt att de förras behov i viss utsträckning blir uppfyllda av att de bor centralt.

4. Gör maximal nytta

Bakgrund: Ett mer generellt sätt att hantera en målkonflikt är att välja det alternativ som ger störst möjlighet att maximera nyttan genom att skapa så mycket lycka, hälsa, livstillfredsställelse, och så vidare, som möjligt. Tänk på att alla människor som kan beröras av olika insatser har lika värde, det vill säga att deras upplevelser och livsvillkor ska ges samma vikt. Upplevelser och livsvillkor hos de som till exempel bor i området nu, de som kan komma att bo där i framtiden och de som är där på besök; bör alltså ges lika vikt.

Fråga: Finns det något alternativ som skapar mer nytta än de övriga alternativen? Det finns två tumregler när man ska tänka kring vad som skapar mest nytta:

1. att gynna det största antalet personer och
2. att gynna de personer som relativt sett får ut mest av förslaget.

Exempel: Ett exempel på när den första principen används kan vara ett scenario där ett beslut ska tas om huruvida man ska investera i att bygga ett kulturhus eller en park på en plats. Då det redan finns flera parker i närområdet, men inga kulturverksamheter, kan kulturhuset tänkas vara det alternativ som gynnar flest personer. Ett exempel på när man utgår från den andra principen kan vara ett scenario där beslut ska tas om huruvida det ska investeras i en skatehall eller en ridhall. Givet att skatehallar tenderar att i högre grad attrahera killar och ridhallar tjejer, parallellt med att det redan finns ett antal aktivitetsytor i närområdet som till störst del används av killar och få som nyttjas av tjejer, kan en ridhall relativt sett tänkas vara det alternativ som ger mest nytta. Därmed kan man argumentera för att denna bör prioriteras.

5. Skulle vi vara beredda att försvara alternativet även om det värsta inträffade?

Bakgrund: I de fall då en målkonflikt har uppstått, som ni inte lyckas mildra genom att prioritera de sämst ställda eller maximera nyttan, kan det vara värt att ställa sig frågan om man skulle vara beredd att försvara ett beslut givet att det värsta inträffade som ett resultat av det beslutet. Denna beslutsmodell används när stora värden står på spel och när utfallet av ett val är mycket osäkert.

Fråga: Kan vi försvara det valda alternativet framför andra åtgärder även om det hypotetiskt skulle leda till sämsta tänkbara resultat?

Tillvägagångssätt:

1. Gör ett "beslutsträd" där ni tydligt listar alla alternativ och deras möjliga konsekvenser och vilka människor dessa konsekvenser har inverkan på – samt på vilket sätt och till vilken grad.

2. Fundera över om ni skulle vara beredda att försvara valet av ett alternativ framför de andra alternativen ifall det sämsta utfallet i det valda alternativet blev verklighet.

Exempel: Vid renoveringen av ett stort bostadsområde förväntas hyrorna att höjas kraftigt, med potentiell följd att människor tvingas flytta, vilket får negativa effekter i form av hälsoproblem, minskat välbefinnande och uppluckring av sociala relationer. Å andra sidan är bostadsområdet i dåligt skick och behöver rustas upp. Anta nu att ni lutar mot att välja alternativet där området renoveras, men att detta också ställer er inför en osäkerhet gällande hur ni ska tänka eftersom det kan leda till att människor behöver flytta. Här kan ni ställa upp ett hypotetiskt scenario där renoveringarna genomförs och får följden att många människor flyttar, och fundera på om ni faktiskt är beredda att försvara ert beslut när detta inträffat. Ett möjligt försvar skulle kunna beröra att området verkligen behövde rustas upp. Kan ni däremot inte försvara beslutet efter det att ni försökt sätta er in i en situation då dessa negativa effekter inträffat, så finns det skäl att fundera på om inte ett annat alternativ ska väljas, som exempelvis en renovering av det mindre slaget.

6. Ta hjälp av medborgarna!

Bakgrund: Man kan även använda medborgardialog för att bedöma vilka mål eller insatser som bör prioriteras vid en målkonflikt, genom att goda representanter för berörda parter involveras.

Fråga: Finns det något alternativ som med lite eftertanke skulle väljas av medborgarna?

Tillvägagångssätt:

1. Ställ upp de alternativ som är vid handen och som står i konflikt till varandra.

2. Presentera på ett pedagogiskt sätt de olika alternativ, med tillhörande konsekvenser, för de involverade individerna.

3. Beskriv de för- och nackdelar ni som beslutsfattare ser med de olika alternativen och förklara varför ni inte kan besluta vilket alternativ som ska väljas.

4. Välj ut personer som både kan representera sin egen grupp väl och har förmågan att överväga argument som skulle kunna vara till nackdel för den egna gruppen.

Exempel: En kommun funderar på att bygga nya bostäder vid vattnet. Det skulle dock kunna leda till att vattennivåerna ökar så mycket i framtiden att bostäderna behöver överges eller att kommunen blir tvungen att göra stora och kostsamma insatser för att människor ska kunna bo kvar. Anta nu att dessa vattennivåhöjningar inträffat och att ni som beslutsfattare antingen måste låta människor överge sina hem eller att ni måste gå in med stora resurser som skulle kunna läggas på något annat. Ni har använt er av frågeställningarna 1 till 6 utan att kunna komma fram till något beslut som ni känner att ni riktigt kan stå för. Låt medborgare hjälpa er resonera om alternativen med all den bakgrund som era diskussioner givit och använd deras resonemang och svar som underlag till beslut. Viktigt här är alltså att avgränsa deras diskussion och ge dem all relevant diskussion för att komma vidare i beslutsprocessen.

Arkiv **Start** Infoga Sidlayout Formler Data Granska Visa Hjälp Berätta vad du vill göra Dela Kommentarer

Klibba in Urklipp Tecken Justering Tal Format Cellformat Celler Redigering

E29

A B C D E F G H I J K L M N O P Q

Sätt ett betyg på varje aspekt av byggd miljö

Denna "värderos" gör det möjligt att **grafiskt illustrera** de resultat ni kommit fram till under era diskussioner. Ni sätter poäng på de olika aspekterna efter hur väl ni själva anser att ni uppfyllt kriterierna hos dessa. Om ni upplever att värderosen inte är till hjälp för er i ert arbete hoppar ni över detta moment.

Så här fungerar den:

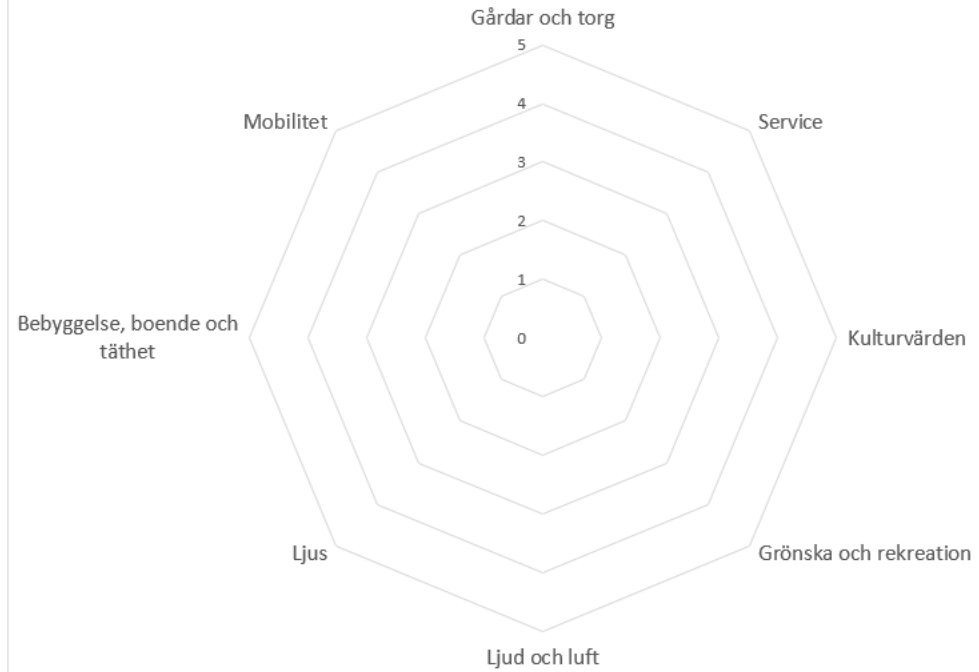
1. Sätt ett betyg 1-5 på varje aspekt där 1 är lägst betyg och 5 är högst betyg
2. Studera resultatet och gör förändringar efter behov

OBS! Tänk på att inte sträva efter symmetri för symmetris skull. Det kan vara så att ni bör satsa mer på en aspekt även om detta går ut över uppfyllandet av en annan. Aspekterna är inte viktade vilket innebär att det inte finns något skäl att tro att all aspekter har samma betydelse. **OBS!**

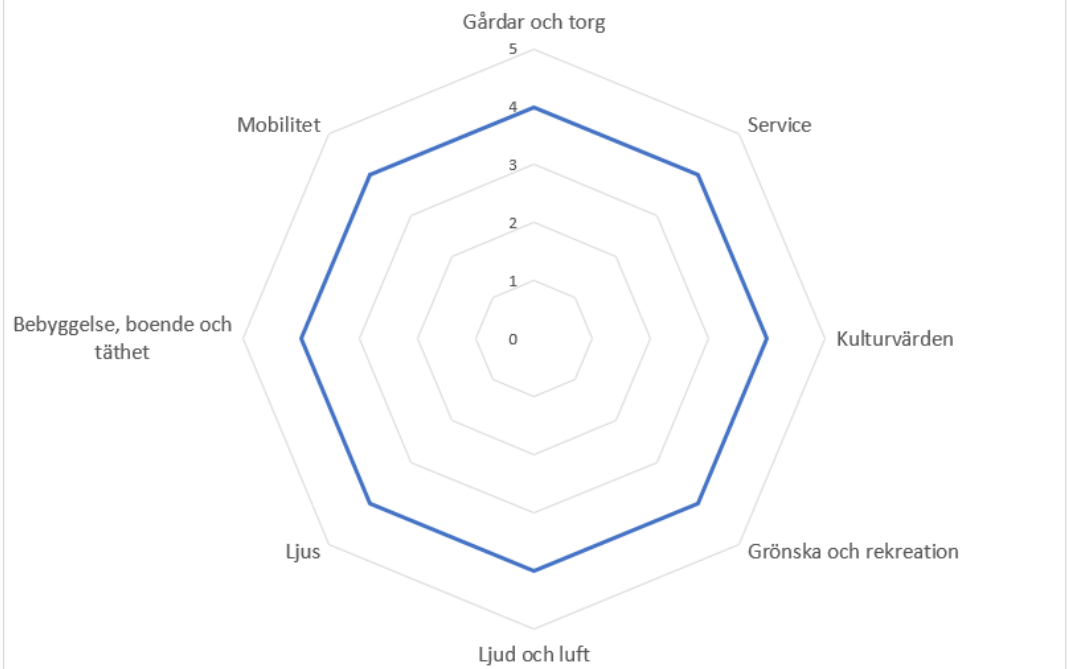


	Idéskede
Gårdar och torg	0
Service	0
Kulturvärden	0
Grönska och rekreation	0
Ljud och luft	0
Ljus	0
Bebyggelse, boende och täthet	0
Mobilitet	0

Idéskede

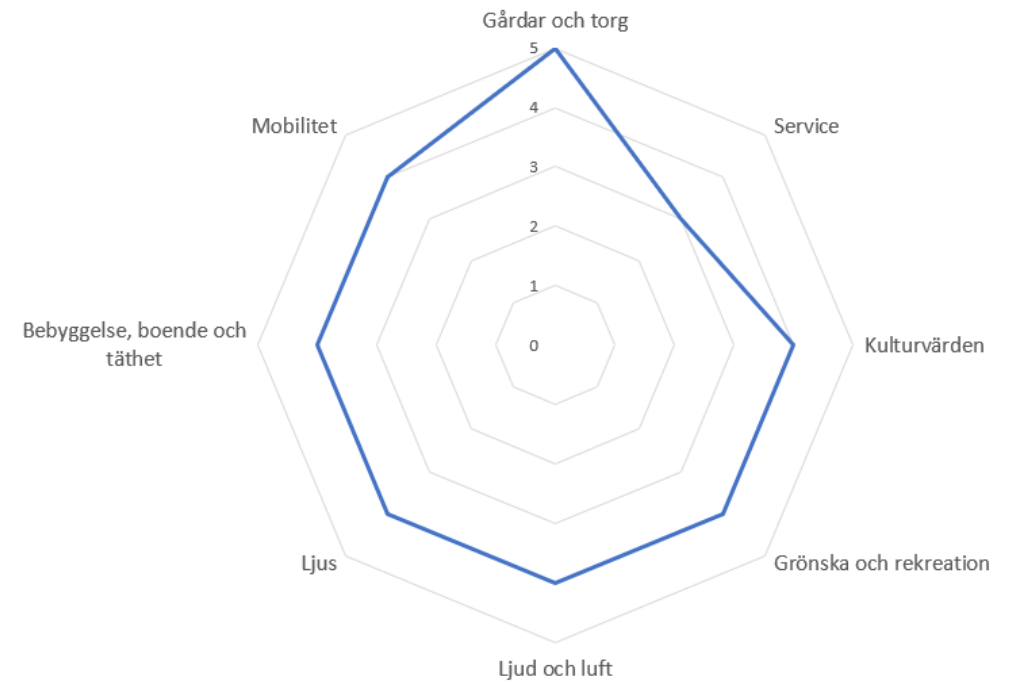


Idéskede



Idéskede

Diagramområde



ETT KORT NEDSLAG I ETT FIKTIVT CASE



TÄNK ER...

- Att ett konsortium av kommun och byggherrar tillsammans med konsulter och lokala aktörer ska omvandla det fiktiva området 'Kvarteret Stadsmuren'
- Befinner sig i planskedet
- Har samlat in data om platsen genom observationer, enkäter, dialoger m.m.
- Har kommit till avsnittet om "service", läser forskningsbakgrunden, ser till insamlad data och gör följande analys



Bedömningskriterierna berör:

- Tillgången till en blandning av olika typer av verksamheter och lokaler
- Verksamheters påverkan på det offentliga rummet under olika tider på dygnet
- Tillgången till verksamheter där människor kan känna sig "som hemma" och lokaler som är öppna för alla
- Verksamheternas placering och relation till varandra
- Graden av variation gällande lokalers utformning, storlek, flexibilitet, ålder, hyresnivåer och målgrupper
- Lokalernas skick och nyttjandegrad

Hur står sig områdets service och hur kan den förbättras?

I dagens område finns det en viss blandning av verksamheter och lokaltyper: föreningslokal tillhörande en av bostadsrättsföreningarna, en servicebutik, en större mataffär, fristående förskolebyggnad och en öppen förskola huserad i en av bottenvåningarna. Enbart verksamheter som är öppna dagtid, vilket tagits fasta på i liggande planbeskrivning där behovet av kvällsöppen restaurang, krog eller dylikt lyfts för rörelse kvällstid. Fastighetsutvecklare Fastighets AB har ett antal intresserade hyresgäster, dock enbart sällanköpshandel i form av butiker: brist på verksamheter där människor kan "känna sig som hemma" och bygga starka band, vilket bör hanteras. Den separata förskolebyggnaden förväntas fortfarande vara utgöra en mörk och otrygg plats kvällstid.

Vilka målkonflikter gällande områdets service kan ni identifiera och hur kan dessa lösas?

Det lyfta behovet av restaurang och krogverksamheter kan förvisso leda till ökad rörlighet och trygghet kvällstid, men riskerar samtidigt att leda till ökad otrygghet och brottslighet. Bör balanseras upp med kvällsöppna verksamheter som erbjuder lokalt liv, utan alkohol eller som gör att människor upprätthåller sig utomhus kvällstid.

Vem ska få ansvar för respektive förbättringsförslag och hur ska genomförande och drift finansieras?

Fastighetsutvecklare Fastighets AB tillsammans med Hyresgästföreningen får i uppdrag att titta på möjligheterna att få in ytterligare kvällsöppna verksamheter i området samt se över lokalernas lämplighet och eventuella framtida förändringar i dessa som behöver göras. Också möjligheten att bilda en fastighetsägarförening bör utredas. Representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen och Tekniska förvaltningen får i uppdrag att skissa på möjliga avtalsskrivningar.

SAMMANFATTNINGSVIS

- Prisma: enbart ett moment i den långa och mångåriga kedja av analyser, gestaltungsförslag, beslut och andra händelser som en stadsutvecklingsprocess byggs upp av
- Men kan förhoppningsvis bidra med större nyttjande av forskningsresultat
- Bättre hantering av målkonflikter
- Dokumentation och "stabilisering" av analyser och beslut
- Gemensamt språk och gemensamt "lokalt genererad" förståelse av social hållbarhet

Tack!

Ladda ner PRISMA på:
<https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/projekt/prisma-processverktyg-social-hallbarhet-i-stadsdelsomvandling>

